

Opas yksityishenkilölle ampuma- aseiden tuontiin ja siirtoon

Tuomas Terä

05/2025

Opinnäytetyö / poliisi (AMK)

Tiivistelmä

TEKIJÄ:	Tuomas Terä
OPINNÄYTETYÖN NIMI:	Opas yksityishenkilöille ampuma-aseiden tuontiin ja siirtoon. <i>Alaotsikko</i>
OPINNÄYTETYÖN MUOTO:	toiminnallinen
JULKISUUSASTE:	julkinen
OHJAAJA:	Timo Härmä ja Tuukka Oinas
TUTKINTO:	poliisi (AMK)
SIVUMÄÄRÄ:	25
TARKASTUSKUUKAUSI JA -VUOSI:	05/2025
AVAINSANAT:	ampuma-aseet, lupaprosessi, tuonti, siirto

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö käsittelee ampuma-aseiden, niiden osien ja patruunoiden tuontia ja siirtoa yksityishenkilön näkökulmasta. Työn tavoitteena oli tuottaa selkeä ja käytännönläheinen opas, joka kokoaa yhteen keskeiset viranomaismenettelyt, luvat ja ilmoitusvelvoitteet eri tilanteissa. Työssä tarkastellaan aihetta kansallisen lainsäädännön, EU:n sääntelyn ja kansainvälisten sopimusten näkökulmasta. Lisäksi selvitetään viranomaisten roolit sekä esitetään konkreettisia esimerkkitalanteita ja oikeustapauksia. Opinnäytetyön lopputuloksena syntyi yksivuinen, visuaalinen opas yksityishenkilöille, joka on liitetty osaksi raporttia. Opas on suunniteltu tukemaan lainmukaista toimintaa ja viranomaisyhteistyötä tilanteissa, joissa aseita siirretään maasta toiseen. Työ perustuu virallisiin lähteisiin, ajankohtaiseen sääntelyyn sekä toiminnallisen opinnäytetyön menetelmiin.

Abstract

AUTHOR:	Tuomas Terä
TITLE OF THESIS:	A guide for private individuals on the import and transfer of firearms . Alaotsikko englanniksi
TYPE OF THESIS:	practice-based thesis
PUBLICITY:	public
SUPERVISOR:	Timo Härmä and Tuukka Oinas
DEGREE:	Bachelor of Police Services
NUMBER OF PAGES:	25
MONTH AND YEAR OF REVIEW:	05/2025
KEYWORDS:	firearms, permit process, import, transfer

This functional thesis examines the import and transfer of firearms, their components, and ammunition from the perspective of a private individual. The aim of the work was to create a clear and practical guide that outlines the key procedures, permits, and notification requirements related to cross-border firearms movement. The study reviews the applicable national legislation, EU regulations, and international agreements. It also explains the roles of the key authorities involved and presents concrete case examples and court decisions. The final product of this thesis is a one-page visual guide intended for private individuals, which is included as an appendix to the report. The guide is designed to support legal compliance and cooperation with authorities in situations where firearms are transported across borders. The work is based on official sources, up-to-date legislation, and the methodology of functional thesis writing.

Sisällys

1 Johdanto	5
2 Tutkimuskysymykset	6
3 Teoreettinen viitekehys	6
3.1 Toiminnallinen opinnäytetyö	6
3.2 Ampuma-aseiden teoreettinen viitekehys	7
3.2.1 Ampuma-ase	8
3.2.2 Toimintatapa	8
3.2.3 Ammukset ja patruunat	9
3.2.4 Viranomaiset ja heidän roolinsa	9
4 Opinnäytetyön heikkoudet ja vahvuudet	10
4.1 SWOT-analyysi	10
5 Lainsäädäntö	12
5.1 Ampuma-aselupaprosessi Suomessa	12
5.2 Ampuma-aseen kuljetus ja säilytys Suomessa	13
5.2.1 Kuljettaminen	13
5.2.2 Säilyttäminen	14
5.3 EU:n asedirektiivi ja aseasetukset	14
5.4 Eurooppalainen ampuma-asepassi	15
5.5 Kolmansien maiden sääntely	15
6 Ampuma-aseiden tuonti ja siirto	17
6.1 Ampuma-aseen tuonti	17
6.1.1 Patruunoiden ja ampuma-aseen osien tuonti Suomeen	17
6.1.2 Ampuma-aseiden osien ja patruunoiden tilaaminen verkkokaupoista	18
6.2 Ampuma-aseen siirto	19
6.2.1 Tilapäinen siirto	19
6.2.2 Paluu Suomeen oman ampuma-aseen kanssa	20
7 Uutisointia aiheesta	21
8 Oikeuskäytäntöä	21
8.1 Korkein oikeus	21
8.2 Korkein hallinto-oikeus	22
8.3 Euroopan unionin tuomioistuin	22
9 Lopullinen produkti	23
10 Pohdinta	24
11 Lähteet	26
12 Liitteet	28

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa helppolukuinen opas yksityishenkilöille ampuma-aseiden tuontiin ja siirtoon Suomesta muiden maiden välillä. Vaikka otsikkotasolla opinnäytetyö on rajattu ampuma-aseisiin, käsitellään työssä myös ampuma-aseiden osia sekä patruunoita. Oppaan tarkoituksena ei ole korvata viranomaispäätöksiä tai lainsäädäntöä, vaan toimia apuna niiden ymmärtämisessä ja oikean tiedon löytämisessä. Keskeistä onkin lopullisen produktin kannalta, että se perustuu tämänhetkiseen lainsäädäntöön ja viranomaisten ohjeistukseen.

Opinnäytetyö on myös rajattu koskemaan ainoastaan yksityishenkilöitä, koska elinkeinonaan tekeville yrityksille ja henkilöille on olemassa omat pykälät ja ohjeistukset Ulkoministeriötä myöten. Rajausta on tehty myös tuontiin ja siirtoon Suomen rajojen yli, koska nämä ovat yleisimmät rajat ylittävät tapahtumat yksityishenkilön näkökulmasta. Esimerkkinä tuonnista voisi olla ampuma-aseen ostaminen ulkomailta ja siirrosta oman ampuma-aseen kuljettaminen vaikka metsästysreissun vuoksi toiseen maahan väliaikaisesti.

Ampuma-aseiden tuonti ja siirto muodostavat hallinnollisesti ja oikeudellisesti monivaiheisen kokonaisuuden, jonka selkeä ymmärtäminen on olennaista yksityishenkilöiden oikeusturvan ja lainmukaisen toiminnan kannalta. Lainsäädäntö, viranomaismenettelyt ja lupakäytännöt voivat poiketa toisistaan riippuen siitä, onko kyse EU:n sisäisestä siirrosta, niin sanottuun kolmanteen maahan siirrosta vai Suomeen suuntautuvasta tuonnista. Tämän vuoksi yksityishenkilöillä on usein tarve saada ajantasaista, selkokielistä ja luotettavaa tietoa siitä, miten toimia laillisesti erilaisissa aseiden liikkuvuustilanteissa. Tämän työn lopputuloksena tuotettu A4-kokoinen opas koostaa yhteen keskeisimmät lupa- ja ilmoitusmenettelyt sekä viranomaisvastuut. Oppaan kohderyhmää ovat yksityishenkilöt, jotka tuovat, vievät tai siirtävät ampuma-aseita tai niiden osia Suomen rajojen yli. Opinnäytetyön ulkopuolelle on rajattu ampuma-aseisiin liittyvä elinkeinotoiminta, jolle on omat säädökset, ohjeistukset sekä menettelyt.

Ampuma-aseisiin liittyvä sääntely on viime vuosikymmenten aikana tiukentunut kansallisesti ja kansainvälisesti etenkin Euroopan unionin tasolla, ja yksityishenkilöiltä edellytetään yhä tarkempaa ymmärrystä omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan käsiteltäessä ampuma-aseita. EU:n asedirektiivi 2021/555 sekä ampuma-aselaki (Aal, 1/1998) antavat suuntaviivoja esimerkiksi siirtoluvulle, mutta sääntelyn soveltaminen voi käytännössä olla epäselvää erityisesti tilanteissa, joissa liikutaan yli valtionrajojen tai toimitaan useiden viranomaisten toimivallan piirissä eri maissa.

Keskeisimmät viranomaistoimijat asiaan liittyen ovat poliisi sekä Tulli, joilla on selkeästi lakiin perustuvat toimivallat asiassa. Tiedon sirpaleisuus, jäykkä lakiteksti sekä eroavaisuudet käytännössä eri poliisilaitosten välillä voivat aiheuttaa epäselvyyttä yksityishenkilöille, jotka toimivat

asian parissa ensimmäistä kertaa. Käytännössä tämä voi johtaa esimerkiksi laiminlyönteihin lupahakemuksissa, tuonti- ja vientiasiakirjojen puutteisiin tai tullausprosessin virheisiin, mitkä puolestaan voivat johtaa hallinnollisiin tai rikosoikeudellisiin seuraamuksiin.

Produktin tarkoituksena on vastata tähän tiedolliseen tarpeeseen kokoamalla keskeiset vaatimukset, ohjeet ja menettelyt yhteen selkeäksi ja käytännönläheiseksi kokonaisuudeksi. Materiaalin tavoitteena on tukea yksityishenkilöitä lainmukaisessa toiminnassa ja ennaltaehkäistä virheellisestä toiminnasta johtuvia seuraamuksia. Samalla se palvelee viranomaisten ennalta estävän työn tavoitteita tukemalla oikeaa ja turvallista aseenkäsittelyä rajat ylittävissä tilanteissa. Opas toimii sen loppukäyttäjälle helppolukuisena lähtökohtana alkaa selvittämään omaa prosessiaan sekä se ohjaa käyttäjänsä oikean sekä ajankohtaisen tiedon luokse.

2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön lopputuotoksena syntyvään oppaaseen sekä muutoinkin tarkoituksena on rajata tämä opinnäytetyö vain yksityishenkilöitä koskevaan lainsäädäntöön. Eli esimerkiksi kaupallinen siirto, tuonti sekä vienti rajataan opinnäytetyön ulkopuolelle. Ampuma-aseet ja niiden tarvikkeet ovat tarkoin säädelty Suomessa ja usein lainsäädäntö on hankalalukuista ja raskasta tekstiä, minkä takia helppolukuinen opas aiheeseen liittyen on perusteltua.

Keskeiset kysymykset, joihin opinnäytetyöllä pyritään vastaamaan ovat mitä lainsäädäntö edellyttää kansalaiselta ampuma-aseita liikutellessa maanrajojen yli, mikä on viranomaisen rooli tässä sekä määritellä mitkä asiat vaativat lupia ja minkälaisia eri lupia eri tarvikkeet ja ampuma-aseet edellyttävät. Tavoitteena on vastata näihin kysymyksiin lopputuotoksena syntyvällä produktilla, eli oppaalla.

3 Teoreettinen viitekehys

3.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyö on ammattikorkeakoulun opinnäytetyön muoto, jonka keskeisenä tavoitteena on yhdistää teoreettinen tieto ja käytännön työelämä. Toisin kuin perinteinen tutkimuksellinen opinnäytetyö, toiminnallinen työ tähtää konkreettisen tuotoksen, kuten oppaan, tapahtuman tai kehittämistoiminnan tuottamiseen (Vilka & Airaksinen 2003, s. 9–10). Toiminnallinen opinnäytetyö on erityisen soveltuva niille aloille, joilla käytännön työelämätaidot, kehittämisosaaminen ja asiakaslähtöisyys ovat keskiössä. Se mahdollistaa opiskelijan omien vahvuuksien hyödyntämisen sekä oman asiantuntijuuden syventämisen aidossa toimintaympäristössä.

Toiminnallisen opinnäytetyön ytimessä on tekemällä oppiminen ja käytännön toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi. Vaikka työn keskiössä on käytännön tuotos, sen tulee perustua vahvaan teoreettiseen viitekehukseen. Teoreettinen osuus tukee käytännön työn toteutusta ja auttaa perustelemaan työssä tehdyt ratkaisut (Vilka & Airaksinen 2003, s. 13). Lisäksi teoriaosuus auttaa työn lukijaa ymmärtämään kontekstin ja taustat, joiden pohjalta ratkaisut ja toimintamallit on muotoiltu. Näin työn lopputulos ei ole vain käytännön toteutus, vaan myös osa laajempaa tiedon ja osaamisen kehittämistä.

Vilka ja Airaksinen (2003, s.16) korostavat, että toiminnallinen opinnäytetyö tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden soveltaa omaa osaamistaan todellisessa toimintaympäristössä. Samalla opiskelija harjoittelee työelämälähtöistä kehittämistä ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Tämä tukee opiskelijan siirtymistä opinnoista työelämään ja vahvistaa valmiuksia monialaiseen yhteistyöhön. Usein opinnäytetyön toimeksiantajana toimii työelämän organisaatio, jolloin opiskelija saa arvokasta kokemusta projektinhallinnasta sekä asiakaslähtöisestä työskentelystä.

Teoreettinen viitekehys toimii perustana työn suunnittelulle ja toteutukselle. Se kokoaa aiheeseen liittyvät keskeiset käsitteet, teoriat ja aikaisemmat tutkimukset. Teorian avulla voidaan kuvata työn taustalla oleva ilmiö ja arvioida tuotoksen toimivuutta (Vilka & Airaksinen 2003, 20–21). Teoreettinen viitekehys ei siis ole irrallinen osa opinnäytetyötä, vaan olennainen työkalu, joka ohjaa koko prosessin etenemistä ja varmistaa työn laadun ja perusteltavuuden.

Toiminnallinen opinnäytetyö koostuu yleensä kahdesta osasta: itse toiminnallisesta tuotoksesta sekä kirjallisesta raportista. Raportissa kuvataan muun muassa työn tavoitteet, kohderyhmä, suunnittelu- ja toteutusprosessi sekä tuotoksen arviointi. Näin raportti dokumentoi työn kulun ja osoittaa, miten teoreettinen tieto on hyödynnetty käytännön työssä (Vilka & Airaksinen 2003, 23). Lisäksi raportti toimii työelämän ja koulutuksen väylänä, joka tekee näkyväksi opiskelijan osaamisen ja mahdollistaa tuotoksen hyödyntämisen laajemminkin.

3.2 Ampuma-aseiden teoreettinen viitekehys

Ampuma-aseiden sekä niihin liittyvien osien sekä patruunoiden hankinta, säilyttäminen ja myyminen on tiukasti säädeltyä Suomessa. Ampuma-aselaki Suomessa nyky muodossaan on astunut voimaan vuonna 1998 ja kyseisen lain ajantasaiseen muotoon tämän opinnäytetyön teoreettinen pohja sekä määritelmä pitkälti perustuvat. Lisäksi Poliisin internet-sivuilta löytyy julkinen tietopankki ampuma-aseista sekä näihin liittyvistä lupaprosesseista Suomen lainsäädäntöön perustuen. Lähteenä toimii myös eurooppalainen ampuma-asepassiin liittyvät EU-tasoiset säädökset. Niin sanottujen kolmansien maiden osalta käsitellään muutamia esimerkkejä, koska käytännöt vaihtelevat jonkin verran eri maiden välillä.

Nämä määritelmät perustuvat Ampuma-aselakiin 1/1998, eli suomalaiseen ajankohtaiseen lainsäädäntöön. Keskeisenä seikkana näistä määritelmistä on se, että ne on tehty tämän opinnäytetyön tekemisen aikana keväällä 2025 ja ovat silloin pitäneet paikkaansa. Kuten edellä mainittu samaan aikaan Sisäministeriössä on ollut käynnissä hanke juuri eri määritelmien tarkistamiseksi. Keskeistä onkin tarkistaa aina ajankohtainen ja voimassaoleva lainsäädäntö liittyen ampuma-aseisiin. Ampuma-aseista ja niihin liittyvistä osista sekä patruunoista löytyisi määriteltävää useita sivuja, minkä vuoksi tässä opinnäytetyössä on rajattu käytäväksi läpi vain keskeisimmät määritelmät. Lisäksi kaasusumuttimet on rajattu tämän opinnäytetyön ulkopuolelle ja erityisen vaarallisista ampuma-aseista käsitellään ainoastaan sarjatuliaseita sekä itselataavia kertatuliaseita, jotka luokitellaan erityisen vaarallisiksi niiden sisältäessä tarpeeksi ison kapasiteetin lippaan.

3.2.1 Ampuma-ase

Ampuma-aselaki määrittelee ampuma-aseella tarkoitettavan välinettä, jolla ruutikaasunpaineen, nallimassan räjähdyspaineen tai muun räjähdyspaineen avulla voidaan ampua luoteja, hauleja tai muita ammuksia (Aal §2). Kyseisen lain kuudennessa pykälässä määritellään ampuma-aseiden erilaisiksi tyypeiksi haulikko, kivääri, pienoiskivääri, pistooli, pienoispistooli, revolveri, pienoisrevolveri, yhdistelmäase, kaasuase, merkinantopistooli, mustaruutiase tai muu ampuma-ase (Aal §6).

Lain kolmannessa pykälässä määritellään aseiden osia, joita ovat aseiden runko, lukon kehys, piippu, luisti, patruunarulla ja patruunapesä, lukko ja muu sulkulaite, lukon ja muun sulkulaitteen runko, sulkukappale, äänenvaimennin sekä niitä toiminnallisesti vastaavat osat. Myös latauslaite, eli kansankielellä aseiden lipas, katsotaan aseiden osaksi jos sen kapasiteetti on yli 20 patruunaa tai 10 patruunaa tietyn kriteerein (Aal §3). Ylitarkastaja Jussi Kytösaaren sekä tarkastaja Juha Suutarin tekemästä powerpoint-esityksessä on esitelty kattavasti aseiden luvanvaraisia osia kuvien kanssa ja kyseinen powerpoint-esitys on saatavilla Tullin rajoituskäsikirjasta Tullin internetsivuilla (Tulli, 2025).

3.2.2 Toimintatapa

Ampuma-aselain pykälässä seitsemän määritellään vielä ampuma-aseiden toimintatavat, joita ovat kertatuli, lippaallinen kertatuli, itselataava kertatuli ja sarjatuli. Kertatuli tarkoittaa toimintatapaa, jolloin patruuna on ladattava ja viritettävä uudelleen jokaisen laukauksen jälkeen ulkopuolisella voimalla. Lippaallinen kertatuli eroaa tästä sillä, että onko ampuma-ase

varustettu lippaalla vai ei. Itselataava kertatuli tarkoittaa, että ampuma-ase latautuu ja virittyy jokaisen laukauksen jälkeen kustakin laukauksesta syntyvällä energialla itsestään ja yhdellä liipaisulla voidaan laukaista vain yksi patruuna kussakin patruunapesässä. Sarjatuli on taas aseiden toimintatapa, jossa ampuma-ase latautuu ja virittyy jokaisen laukauksen jälkeen automaattisesti ja kustakin patruunapesästä voidaan laukaista yhdellä liipaisulla peräkkäin useita patruunoita.

3.2.3 Ammukset ja patruunat

Ampuma-aselain pykälissä neljä ja viisi määrittellään ammus sekä patruuna. Ammuksella tarkoitetaan ruutikaasunpaineen, nallimassan räjähdyspaineen tai muun räjähdyspaineen avulla ammuttavaa luotia, haulia ja muuta tarviketta, joka voi aiheuttaa vaaraa ihmiselle. Patruunalla tarkoitetaan ampuma-aseessa käytettäväksi soveltuvaa käyttövalmista hylsyn, nallin, ruudin ja ammuksen sekä nallin, ruudin ja ammuksen yhdistelmää sekä vastaavaa tarviketta.

3.2.4 Viranomaiset ja heidän roolinsa

Keskeiset viranomaiset yksityishenkilön aseiden tuonti-, ja siirtoprosessissa ovat Poliisihallitus, joka myöntää luvat ampuma-aseiden hallussapitoon, siirtoon ja tuontiin; tullit, jotka valvoo aseiden fyysistä siirtoa rajojen yli ja tarkistaa luvanvaraisuuden rajatarkastuksissa; Ulkoministeriö, joka käsittelee lupia aseiden vientiin kolmansiin maihin tai kaksoiskäyttötuotteiden tapauksissa; sekä Euroopan komissio ja EU-viranomaiset, jotka ohjaavat jäsenvaltioiden sääntelyä ja yhteisiä käytäntöjä. Viranomaisten yhteistyö ja tiedon saatavuus ovat ratkaisevia sujuvan ja laillisen menettelyn takaamiseksi (Poliisi 2024; Tulli 2023; Ulkoministeriö 2024).

Poliisin toiminta perustuu lainsäädäntöön, ja sen on oltava lainmukaista, puolueetonta ja suhteellisuusperiaatetta noudattavaa (Laki poliisin toiminnasta 872/2011, 1 §). Lupaprosessien osalta tämä tarkoittaa, että viranomaisen on noudatettava tarkasti säädettyjä menettelyjä ja säännöksiä. Esimerkiksi Ampuma-aselain (1/1998) nojalla poliisi myöntää, valvoo ja peruuttaa ampuma-aseisiin liittyviä lupia perustuen yksilölliseen harkintaan. Tällöin arvioidaan hakijan luotettavuus, terveydentila sekä aseelle ilmoitettu käyttötarkoitus (AaL 1/1998, 45 §).

Lupaharkinta toteuttaa julkisen vallan käytön lainalaisuusperiaatetta, jonka mukaan viranomaisen on toimittava yksinomaan lakiin perustuen (PerustuskakiL 731/1999, 2 §). Poliisin käyttämä harkintavalta ei ole rajaton, vaan sitä ohjaavat oikeusturvan ja yleisen turvallisuuden vaatimukset (HE 106/2009). Ampuma-aseisiin liittyvä lupaprosessi toimii näin ollen osana poliisin ennalta estävää turvallisuustyötä. Lisäksi kansallinen sääntely on osin EU-oikeuden alaista, kuten ampuma-asedirektiivi (EU 2021/555) osoittaa, mikä korostaa sääntelyn moniulotteisuutta ja viranomaisen vastuun laajuutta.

Tullin toiminta perustuu tarkasti lainsäädäntöön, ja sen tehtävänä on valvoa muun muassa tavaroiden, mukaan lukien ampuma-aseiden ja niiden osien, maahantuontia ja maastavientiä (Laki Tullista 304/2016, 2 §). Tulli toimii sekä verotuksellisenä että turvallisuutta valvovana viranomaisena, ja sillä on oikeus tarkastaa tavaroita, selvittää lupa- ja ilmoitusvelvollisuuksia sekä estää laittomia siirtoja. Ampuma-aseiden siirrossa tullit valvoo, että aseilla on asianmukaiset poliisin myöntämät luvat sekä mahdolliset vientiluvat, mikä perustuu myös Euroopan unionin tullilainsäädäntöön (EU:n tullikoodeksi (EU) N:o 952/2013). Tullin rooli on siten osa kokonaisvaltaista

viranomaisvalvontaa, jolla turvataan sisäinen turvallisuus ja estetään väärinkäytökset kansainvälisessä liikenteessä.

4 Opinnäytetyön heikkoudet ja vahvuudet

Opinnäytetyön vahvuuksia ovat sen perustuminen ajankohtaiseen lainsäädäntöön sekä rajaus koskea vain yksityishenkilöitä. Elinkeinotoiminnalle ampuma-aseiden parissa on olemassa omat pykälänsä sekä prosessinsa, joiden käsittely samassa työssä ei ole mielekäästä. Lisäksi erinäiset määritelmät ampuma-aseista ja niiden osista löytyy aina ajankohtaisesta lainsäädännöstä. Etenkin erilaisia patruunoita ja ammuksia siirrettäessä maiden rajojen yli tulee tarkkaan huomioida minkälaisista patruunoista tai ammuksista on kyse sekä mitä lainsäädäntö näiden kohdalla edellyttää. Tämän opinnäytetyön kannalta ei ole tarkoituksenmukaista listata jokaisen tyyppistä patruunaa jo pelkästään alati muuttuvan lainsäädännön takia.

Työn heikkoudet sitten pitkälti tiivistyvät näihin muutoksiin. Lakeja kehitetään alati ja niiden mukana erinäiset määritelmät sekä prosessit muuttuvat samalla. Vaikka lainsäädäntö prosessina ei ole kovin nopeaa, muutoksia näkyy käytännössä kuitenkin melko pian. Tiukasti säädeltyinä alana ampuma-aseet eritoten on sidoksissa aina ajankohtaiseen lainsäädäntöön, ja tämä tuleekin huomioida aina. Lisäksi viranomaisten prosesseja kehitetään jatkuvasti, joten tämän hetken tieto voi olla muutaman vuoden päästä täysin paikkansapitämätöntä. Ottaen huomioon mahdolliset rikosoikeudelliset seuraamukset tahallisten tai tahattomien laiminlyöntien sattuessa, tuleekin aina olla tietoinen kuinka toimia lain edellyttämällä tavalla.

4.1 SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on strategiatyön klassinen työkalu, jonka avulla voidaan jäsentää tarkasteltavan ilmiön sisäisiä ja ulkoisia tekijöitä. SWOT-nimi tulee englanninkielisistä sanoista Strengths, Weaknesses, Opportunities ja Threats, jotka tarkoittavat vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Menetelmä on yksinkertainen mutta tehokas, ja sitä käytetään laajasti niin yritysmaailmassa kuin julkisella sektorilla strategisen suunnittelun ja päätöksenteon tukena (Vuorinen 2014, 91–95).

SWOT-analyysin vahvuus on sen kyvyssä tuottaa kokonaisvaltainen kuvaus tarkasteltavasta tilanteesta. Vahvuudet ja heikkoudet kuvaavat sisäisiä tekijöitä, joita organisaatio tai toimija voi itse hallita. Mahdollisuudet ja uhat taas liittyvät ulkoiseen toimintaympäristöön, johon vaikuttaminen on rajallisempaa. SWOT-analyysi auttaa tunnistamaan kriittiset kehittämiskohteet ja hyödyntämään toimintaympäristön tarjoamia tilaisuuksia.

Vuorisen (2014, 93–94) mukaan SWOT ei kuitenkaan ole yksinään riittävä strategiatyökalu, vaan se toimii parhaiten yhdessä muiden analyysimenetelmien kanssa. Lisäksi analyysin tulkinta vaatii kontekstin tuntemusta: samat tekijät voivat olla joko vahvuuksia tai heikkouksia riippuen tilanteesta.

Tässä opinnäytetyössä SWOT-analyysiä käytetään tukemaan lopputuotoksena syntyvän yksityishenkilön ampuma-aseiden tuonnin ja siirron oppaan näkökulmasta. Analyysin tavoitteena on muodostaa selkeä kuva oppaan keskeisistä tekijöistä, jotka vaikuttavat yksityishenkilön asemaan ja mahdollisuuksiin kansainvälisessä ampuma-aseasioinnissa. Taulukolla pyritään myös arvioimaan koko aihealueeseen vaikuttajia tekijöitä. SWOT-analyysi on myös opinnäytetyön Liite 2.

Vahvuudet (S)	Heikkoudet (W)
<ul style="list-style-type: none"> - Yksityishenkilöllä on mahdollisuus hankkia aseita laillisesti eri maista - Aseiden lyhytaikaiset siirrot ovat mahdollisia lupien kanssa, kustannukset saattavat laskea sekä mahdollisuus käyttää omaa ampuma-asetta tarkoituksenmukaisesti myös ulkomailla - EU:n sisäinen yhteistyö (mm. yhteiset tiedonsiirtojärjestelmät) - Mahdollisuus konsultoida viranomaisia etukäteen - Perustuu lainsäädäntöön, joka julkisesti saatavilla kaikille - Aihealueesta kiinnostuneet ovat myös usein melko hyvin tietoisia lainsäädännöstä sekä eri luvista	<ul style="list-style-type: none"> - Monimutkainen ja vaihteleva lainsäädäntö eri maissa - Lupa- ja viranomaisprosessit voivat olla hitaita ja vaikeaselkoisia - Käytännöt maiden välillä voi vaihdella suurestikin huolimatta EU-tasoisesti säätelystä - Lakitekniset seikat ja näiden ymmärtäminen käytännössä voi asettaa haasteita - Tiedon ajantasaisuus

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"> - EU- ja Schengen-alueen sääntelyn yhtenäistäminen voi helpottaa prosesseja - Tiedonsaannin helpottuminen viranomaisten verkkosivujen, oppaiden ja aktiivisen viestinnän ansiosta - Yhteistyö ampuma-aseharrastajien välillä sekä usein laaja tietämys aihe-alueesta - Digitaaliset lupajärjestelmät kehittyvät jatkuvasti ja vähentävät tarvetta asioida henkilökohtaisesti viranomaisen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> - Rikosoikeudelliset seuraamukset tahallisten tai tahattomien virheiden johdosta prosessin aikana - Ampuma-aseet kiinnostavat aina rikollisia tahoja ja näiden liikuttelu rajojen yli voi lisätä riskejä rikolliselle toiminnalle - Poliittiset muutokset voivat kiristää lainsäädäntöä tai saada aikaan nopeitakin muutoksia - Kielimuuri ja byrokratia asioitaessa eri maiden viranomaisten välillä

Kuva 1. SWOT-taulukko

5 Lainsäädäntö

5.1 Ampuma-aselupaprosessi Suomessa

Suomessa ampuma-aseluvat myöntää poliisi, hakemukset on toimitettava poliisilaitokselle joko sähköisesti tai henkilökohtaisesti paikan päällä asioiden. Lupaprosessi etenee hakemuksen jättämisellä, joka edellyttää passia tai henkilökorttia, hakemuksen perustelua kirjallisena, sotilaspassia tai siviilipalvelustodistusta tai kutsuntatodistusta tai todistusta palveluksesta vapauttamisesta sekä hankittavan ampuma-aseen käyttötarkoituksen mukaisia todistuksia. Tämän jälkeen on haastattelu ensimmäistä lupaa hakeville, mikäli edellisestä luvasta on yli 10 vuotta, 15-18 vuotta täytäneen rinnakkaisluvan hakijan huoltajalle haettaessa lupaa aseiden säilyttämistä ja kuljettamista varten sekä alaikäisille hakijoille. Tämän jälkeen poliisi myöntää kriteerien täytyessä aseiden hankkimisoikeuden, joka on voimassa vuoden tai erityisin syin kaksi vuotta. (Poliisi Ampuma-aseluvan hakeminen, 2025).

Keskeistä ampuma-aseluvan saamisessa on hankittavan aseiden käyttötarkoituksen osoittaminen; näitä ovat metsästys, ampuma-aseurheilu, sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus sekä muut käyttötarkoitukset, esimerkkinä ampuma-aseiden kantaminen työtehtävissä. Lupaprosessin aikana

on osoitettava kirjallisena hankittavan aseiden käyttötarkoitus. (Poliisi Ampuma-aseluvan hakeminen, 2025).

Poliisihallituksen ohje Ampuma-aselupakäytäntöjen yhtenäistäminen (POL-2021-79077) käsittelee seikkaperäisesti lupaprosessia ja sen tavoitteena on yhtenäistää lupakäytäntöjä eri poliisilaitosten välillä. Kyseinen ohje on voimassa 1.8.2022 – 31.7.2027. Kyseisen ohje perustuu Lakiin poliisin hallinnosta 110/1992 sekä Ampuma-aselakiin 1/1998, ja se toimii perustyökaluna poliisin lupavalvonnassa työskenteleville ampuma-aselupia myönnettäessä.

Ampuma-aseiden ja niiden osien tuonti ja siirto edellyttävät Suomessa erillistä lupaprosessia, jota ohjaavat kansallisen lainsäädännön lisäksi EU-lainsäädäntö sekä poliisin lupakäytännöt. Lupaprosessi on keskeinen osa viranomaisten asevalvontaa ja sillä pyritään varmistamaan, että aseiden liikkuvuus tapahtuu valvotusti, lainmukaisesti ja turvallisesti.

Suomessa lupaviranomaisena toimii Poliisihallitus ja sen alaiset paikalliset poliisilaitokset. Lisäksi Tulli osallistuu prosessiin valtakunnan rajat ylittävissä tapauksissa. Näissä tapauksissa myös lupaprosessi vaihtelee sen mukaan, onko kyse EU:n sisäisestä siirrosta vai viennistä tai tuonnista EU:n ulkopuoliseen maahan tai pohjoismaiden välillä tapahtuvaan liikkeeseen.

Ampuma-aselain (1/1998) on nostettava vielä pykälät 105 sekä 110a ja 110b ottaen huomioon ampuma-aseiden liikuttelu maiden rajojen yli. Suomalaisen lainsäädännön mukaan siis ampuma-aseen, sen osien tai patruunoiden haltijan on huolehdittava näistä aina siten, että ei ole vaaraan niiden joutumisesta asiattomien haltuun (Aal §105). Pykälien 110a ja 110b muikaa ampuma-aseista sekä niiden osista tulee aina löytyä tunnistenumero sekä tällaista luovutettaessa yksityishenkilölle on huolehdittava, että tunnistenumero on löydettävissä kustakin esineestä (Aal 110a, 110b).

5.2 Ampuma-aseiden kuljetus ja säilytys Suomessa

Ampuma-aseiden kuljettaminen ja säilyttäminen on Suomessa tarkasti säänneltyä lainsäädännön ja viranomaismääräysten perusteella. Näiden sääntöjen tarkoituksena on estää aseiden väärinkäyttö, kadottaminen sekä joutuminen asiattomien haltuun. Ampuma-aselain lisäksi kuljettamiseen ja säilyttämiseen liittyviä määräyksiä löytyy valtioneuvoston asetuksesta ampuma-aseista sekä poliisin antamista ohjeistuksista.

5.2.1 Kuljettaminen

Ampuma-aseiden kuljettaminen tarkoittaa sen siirtämistä paikasta toiseen esimerkiksi harrastustoiminnan, huollon tai kaupan yhteydessä. Ampuma-aselain mukaan asetta saa kuljettaa vain perustellusta syystä, kuten metsästystä, ampumaurheilua, koulutusta, huoltoa tai näyttelyä varten. Kuljettamisen tulee tapahtua siten, että ase ei aiheuta vaaraa tai herätä aiheettomasti huomiota (Aal §91).

Aseen tulee olla kuljetuksen aikana purettu tai muutoin tehty ampumakelvottomaksi, ja se on pidettävä suojuksessa tai kotelossa. Lisäksi ammusten tulee olla erillään aseesta. Ampuma-aseen kuljettaminen julkisella paikalla ilman hyväksyttävää syytä voi täyttää rikoslain 41 luvun 1 §:n mukaisen ampuma-aserikkomuksen tai törkeämmässä tapauksessa ampuma-aserikoksen tunnusmerkistön.

Poliisin mukaan kuljettamisen turvallisuutta voidaan arvioida muun muassa sen perusteella, miten nopeasti ase on saatavilla ja kuinka helppoa sen muuttaminen ampumakuntoon on kuljetuksen aikana (Poliisi 2025, Ampuma-aseiden säilytysohje). Myös säilytyspaikka esimerkiksi autossa vaikuttaa arviointiin.

5.2.2 Säilyttäminen

Ampuma-aselain 106 §:n mukaan yksityishenkilön on säilytettävä ampuma-aseet ja patruunat siten, että ne ovat sivullisten ulottumattomissa. Käytännössä tämä tarkoittaa asekaappia, joka täyttää tiettyjen standardien vaatimukset. Jos henkilöllä on hallussaan useampi kuin viisi asetta, on aseet säilytettävä lukitussa turvakaapissa tai muulla tavalla, joka täyttää vastaavat turvallisuusvaatimukset.

Poliisin ohjeistuksen mukaan aseiden jättäminen esimerkiksi autoon yön yli ei lähtökohtaisesti täytä turvallisen säilytyksen vaatimuksia. Tilapäinen säilytys autossa voi kuitenkin olla hyväksyttävää, jos ajoneuvo on lukittu, ase on huomaamattomasti sijoitettu ja kuljetus liittyy välittömästi esimerkiksi metsästysretkeen (Poliisi 2025, Ampuma-aseiden säilytysohje).

Asekaapin vaatimuksista ja säilytysjärjestelyistä on tarkemmin säädetty valtioneuvoston asetuksessa ampuma-aseista (145/1998, 74 §). Tullin rajoituskäsikirja muistuttaa myös, että aseiden säilyttämistä koskevia vaatimuksia sovelletaan kuljetustilanteissa esimerkiksi rajanylitysten yhteydessä, jolloin turvallisuus korostuu erityisesti (Tulli 2023, Rajoituskäsikirja).

5.3 EU:n asedirektiivi ja aseasetukset

Euroopan unionin jäsenvaltioiden yksityishenkilöihin vaikuttaa erityisesti asedirektiivi (EU) 2021/555, joka harmonisoi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä aseiden hallussapidon ja siirron osalta. Direktiivi määrittelee ampuma-aseiden luokat ja niiden hallussapidon edellytykset. Se myös velvoittaa jäsenvaltioita ylläpitämään rekisteröinti- ja lupajärjestelmiä (EU 2021/555).

Ampuma-aseen siirtäminen EU-maasta toiseen edellyttää EU-asepassia ja vastaanottavan maan ennakkosuostumusta. Joissakin tapauksissa voidaan käyttää kevennettyä menettelyä, mutta käytännöt vaihtelevat maittain (Poliisi 2025, Ampuma-aseiden liikuttelu eri maiden välillä).

5.4 Eurooppalainen ampuma-asepassi

Euroopan ampuma-asepassi (European Firearms Pass, EFP) on EU:n jäsenvaltioiden myöntämä henkilökohtainen ja siirtokelvoton asiakirja, joka mahdollistaa yksityishenkilöiden laillisesti hallussa pitämien ampuma-aseiden tilapäisen kuljettamisen toiseen jäsenvaltioon esimerkiksi metsästystä tai urheiluammuntaa varten. Ampuma-asepassin tarkoituksena on helpottaa yksityishenkilöiden liikkumista EU:n alueella ilman, että heidän tarvitsisi hakea erillisiä lupia jokaisesta kohdemaasta erikseen (EU 2021/555).

Ampuma-asepassi perustuu alun perin neuvoston direktiiviin 91/477/ETY, joka on sittemmin korvattu nykyisellä ampuma-asedirektiivillä 2021/555. Direktiivin mukaan asepassi voidaan myöntää henkilölle, joka hallitsee ja käyttää ampuma-asetta laillisesti. Passi on voimassa enintään viisi vuotta, mutta sen voimassaoloa voidaan jatkaa. Passiin merkitään haltijan henkilötiedot, aseiden tunnistetiedot sekä maininta siitä, mihin direktiivin mukaiseen luokkaan aseet kuuluvat (EU 2021/555).

Ampuma-asepassin haltija saa kuljettaa aseensa toiseen jäsenvaltioon ilman ennakkolupaa, mikäli matkan tarkoitus on metsästys tai urheiluammunta ja tarkoitus voidaan osoittaa esimerkiksi kutsulla tai osallistumistodistuksella. Joissain tapauksissa, kuten jos kohdemaassa kyseisen aseiden hallussapito on kiellettyä tai luvanvaraista, edellytetään kuitenkin erillistä lupaa tai merkinnettä ampuma-asepassissa (EU 2021/555).

Ampuma-asepassin käytännön merkitys korostuu erityisesti rajanylitystilanteissa, joissa kansallinen lainsäädäntö saattaa poiketa direktiivin tavoitteista. Vaikka passi toimii pääsääntöisesti tehokkaana välineenä aseiden tilapäiseen siirtämiseen, Euroopan komission mukaan jäsenvaltioiden välillä esiintyy edelleen eroja passin tunnustamisessa sekä aseiden luokittelussa, mikä aiheuttaa epävarmuutta passin haltijoille (EU 2021/555).

Ampuma-asepassi on keskeinen osa EU:n sisämarkkinoiden vapauksia, sillä se mahdollistaa metsästäjien ja ampujien liikkuvuuden ilman tarpeetonta byrokraattista toimintaa. Samalla se toimii välineenä unionin sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseksi, koska se mahdollistaa viranomaisten valvonnan ja laillisten aseiden jäljitettävyyden jäsenvaltioiden välillä.

5.5 Kolmansien maiden sääntely

Kun ampuma-aseita viedään tai siirretään kolmansista maista (esimerkiksi Yhdysvallat, Norja tai Iso-Britannia), sovelletaan sekä EU:n että kohdemaan kansallisia säädöksiä. Näissä tilanteissa saatetaan tarvita asevientilupa riippuen siirron kestosta tai onko kyseessä vientiä, jonka Suomessa myöntää usein Ulkoministeriö (Ulkoministeriö 2025, Vientivalvonta).

Lisäksi kolmansien maiden oma sääntely voi vaikuttaa. Esimerkiksi vienti Yhdysvaltoihin edellyttää ITAR-vaatimusten (International Traffic in Arms Regulations) huomioon ottamista. Joihinkin maihin aseiden vienti voi olla kokonaan kielletty EU:n asettamien asevientikieltojen perusteella (Euroopan komissio 2023, Revision of EU rules on import, export and transit measures for firearms).

Direktiivi EU 2021/555 siviilikäyttöön tarkoitettujen ampuma-aseiden hallussapidosta ja kaupallisesta vaihdosta EU:ssa astui voimaan 26.7.2021, tavoitteenaan tasapainottaa sisämarkkinoiden toimivuutta sekä turvallisuuskäytäntöjä, muun muassa ehkäisemällä rikollisuutta ja laitonta asekauppaa (EUR-Lex, 2021). Direktiivissä ampuma-aseet jaetaan kolmeen kategoriaan: A-luokan aseet ovat kiellettyjä, B-luokan aseet vaativat luvan ja C-luokan aseet ilmoituksen viranomaisille. Kaikki 14.9.2018 jälkeen valmistetut tai EU:hun tuodut aseet on merkittävä yksilöllisesti ja rekisteröitävä kansallisiin rekistereihin.

Aseen hankintaan vaaditaan perusteltu syy, vähintään 18 vuoden ikä tai huoltajan suostumus alaikäisten metsästys- ja urheilukäytössä sekä luotettavuus yleisen järjestyksen ja turvallisuuden näkökulmasta. Tietty kielletty puoliautomaattiasheet voidaan sallia vain poikkeuksellisesti urheiluampujille tai museoille tiukin ehdoin. Direktiivi kattaa myös deaktivoidut ja muunnetut aseet, kuten teatteriasheet, jotka voidaan palauttaa toimintakuntoisiksi. Lisäksi jäsenvaltioiden välillä on perustettu sähköinen tietojenvaihtojärjestelmä, joka mahdollistaa tiedonvaihdon siirroista ja lupaharkinnan päätöksistä (EUR-Lex, 2021). Eli suomalainen lainsäädäntö sekä lupaproessi ovat luonnollisestikin samansuuntaiset EU-tason lainsäädännön kanssa.

Direktiivi EU 2021/555:n mukaan ampuma-aseet jaetaan kolmeen luokkaan: A-luokan aseet ovat kiellettyjä siviilikäytössä (esimerkiksi automaattiasheet ja tietyt puoliautomaattiasheet), B-luokan aseet ovat luvanvaraisia (esimerkiksi tavalliset puoliautomaatti- ja kertatuliaseet), ja C-luokan aseet ovat ilmoituksenvaraisia (esimerkiksi metsästyskäyttöön soveltuvat aseet, joita ei tarvitse erikseen luvittaa, mutta joiden hankinnasta on ilmoitettava viranomaisille sekä joissakin tapauksissa jäsenvaltio voi edellyttää myös lupaa) (EUR-Lex, 2021).

Direktiivi EU 2021/555 kattaa myös patruunat ja ampuma-aseen olennaiset osat. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ampuma-aseiden osien – kuten lukkojen, piippujen ja rungon – hallussapito, hankinta ja siirto ovat säädeltyjä samalla tavoin kuin itse ampuma-aseiden lisäen turvallisuutta sekä jäljitettävyyttä eri osien kohdalla. Näihin osiin sovelletaan siis myös samoja lupavaatimuksia ja merkintävaatimuksia kuin kokonaisuun aseisiin. Patruunoiden osalta direktiivi edellyttää, että niiden hankinta ja hallussapito on sallittua ainoastaan henkilöille, joilla on lupa asianmukaisesti ampuma-aseisiin, joissa kyseistä patruunaa käytetään. Näin pyritään estämään, että luvattomissa käsissä olevat osat tai patruunat voisivat muodostaa hyvinkin vakavan turvallisuusrisikin (EU 2021/555).

6 Ampuma-aseiden tuonti ja siirto

Tämä opinnäytetyö on rajattu tarkasti siis vain yksityishenkilöitä koskevaan ampuma-aseiden sekä niiden osien sekä patruunoiden tuontiin ja siirtoon. Elinkeinonaan tätä pitävillä yrityksillä sekä henkilöille on olemassa omia pykäliään Ampuma-aseissa sekä muuta säännöstelyä jopa Ulkoministeriön tasolle liittyen ampuma-aseiden vientiin. Tarkastelun kohteena ovat yleisimmät yksityishenkilöä koskevat tapaukset esimerkiksi siirrettäessä ampuma-ase väliaikaisesti toiseen maahan metsästysretken vuoksi tai patruunoiden ostaminen ulkomailta. Ampuma-aseita voi myös siirtää toiseen maahan, mikäli on muuttamassa sinne, mutta myös tällöin lainsäädäntö sekä prosessi ovat pitkälti samankaltaisia väliaikaisen siirron kanssa. Keskeisenä nostona myös, että tässä työssä käsitellään ainoastaan luvallisia ampuma-aseita.

6.1 Ampuma-aseen tuonti

Ampuma-aseiden tuonnilla tarkoitetaan prosessia, jossa ampuma-ase tai sen olennaiset osat tuodaan Suomeen toisesta valtiosta pysyvää haltuunottoa varten. Tuonti voidaan jakaa kahteen pääryhmään: yhteisötuontiin Euroopan unionin jäsenvaltioista ja niin sanottuun kolmannen maan tuontiin, jossa ase tuodaan EU:n ulkopuolisesta valtiosta.

Yhteisötuontia säädellään ensisijaisesti Ampuma-aseissa (1998/1), Tullilaisissa (304/2016) sekä EU:n ampuma-asedirektiivissä 2021/555. Yhteisötuonnissa lähtömaan ja määränpään viranomaisten on hyväksyttävä siirto, ja yksityishenkilön on pääsääntöisesti haettava poliisilta tuontilupa, ellei ase ole C-luokkaan kuuluva ja siirto ole tilapäinen (Aal §86; EU 2021/555).

Kun kyse on kolmannen maan tuonnista, tarvitaan sekä tuontilupa että tulliselvitys. Tällöin sovelletaan myös Euroopan unionin kaksikäyttötuotteita ja asevientä koskevaa lainsäädäntöä sekä mahdollisia pakote- tai sanktiosäädöksiä (Tulli 2023; Ulkoministeriö 2025). Aseiden pysyvä maahantuonti on tarkoin valvottua, ja siihen liittyy velvollisuus esittää itse ampuma-ase ja asiakirjat tulliviranomaisille raja- tai tullitoimipaikassa (Tulli 2023). Aal (1/1998) §83 mukaan Tulli on myös velvollinen ilmoittamaan määräajoin poliisille maahan tuotavat luvanvaraiset ja luvissa mainitut ampuma-aseet.

6.1.1 Patruunoiden ja ampuma-aseen osien tuonti Suomeen

Suomessa patruunoiden ja ampuma-aseiden olennaisten osien maahantuonti on tarkasti säädeltyä toimintaa, jota ohjaavat Ampuma-aselaki (1/1998), Tullin rajoituskäsikirja sekä Poliisihallituksen ohjeet. Sekä kaupallinen että yksityinen tuonti edellyttävät lupia ja määrämuotoisia menetteilyjä. Tärkeää on myös huomioida, että aseiden ja niiden osien tuontia koskevat säännökset poikkeavat osittain patruunoita koskevista käytännöistä, joten henkilön tulee olla aina tietoinen mitä lainsäädäntöä on noudatettava.

Ampuma-aselain (1/1998) mukaan ampuma-aseen osien, kuten piipun, lukon tai rungon, tuonti Suomeen edellyttää pääsääntöisesti Poliisihallituksen myöntämää tuontilupaa. Samoin patruunoiden tuonti vaatii yleensä ampumatarvikeluvan. Kuitenkin yksityishenkilö voi tuoda rajoitettuja määriä patruunoita omaan käyttöönsä ilman erillistä tuontilupaa, jos hänellä on Suomessa voimassa oleva hallussapitolupa kyseistä patruunaa vastaavaan ampuma-aseeseen tai Euroopan ampuma-asepassi. Tällainen poikkeus koskee esimerkiksi tilannetta, jossa henkilö tuo patruunoita metsästys- tai urheiluammuntamatkalta toisesta EU-maasta. Näissäkin tapauksissa on noudatettava tarkkoja ehtoja, kuten sitä, että patruunat kuljetetaan turvallisesti ja erillään aseesta, eikä niitä saa luovuttaa muille (Aal 1/1998; Poliisi 2025 Ampuma-aseiden liikuttelu eri maiden välillä).

Patruunoiden ja aseiden osien tuontiin liittyy myös erityisiä rajoituksia. Esimerkiksi erityisen vaaralliset patruunat, kuten räjähtävät, panssarin läpäisevät tai laajenevat ammuksot, ovat aina luvanvaraisia pelkästään yksinään. Lisäksi yksittäisten patruunan osien, kuten hylsyjen, ruudin tai nallien tuontiin voi soveltua myös räjähdettäviä koskeva lainsäädäntö. Tuojan on myös varmistettava, että tuotteet täyttävät käyttöturvallisuusvaatimukset: patruunoiden ja aseiden tulee olla asianmukaisesti tarkastettuja joko Suomessa tai C.I.P.-sopimuksen mukaisesti hyväksytyssä maassa (Tulli 2025, Rajoituskäsikirja).

Tulli valvoo maahantuontia ja edellyttää tarvittaessa, että tuojalla on esittää kaikki vaadittavat asiakirjat, kuten hallussapitolupa, ampumatarvikelupa, ostopaperit sekä mahdollinen Euroopan ampuma-asepassi. Tullin on myös mahdollista ilmoittaa tuonnista Poliisille, jos jonkin ampuma-aseen tuonti herättää epäselvyyksiä tai edellyttää lisäselvityksiä. Lisäksi kaikki EU:n ulkopuolelta tuotavat ampuma-aseen osat ja patruunat on tulliselvitettävä, ja niiden osalta vaaditaan käytännössä lähes aina erillinen tuontilupa (Tulli 2025 Rajoituskäsikirja; Poliisi 2025 Ampuma-aseiden liikuttelu eri maiden välillä).

6.1.2 Ampuma-aseiden osien ja patruunoiden tilaaminen verkkokaupoista

Ampuma-aseiden osien ja patruunoiden hankinta verkkokauppojen kautta on yleistynyt maailmalla ja Suomessakin, mutta edelleen Suomessa näiden tuotteiden tilaamiseen liittyy tiukkoja säästöjä ja lupavaatimuksia. Ampuma-aselain (1/1998) mukaan ampuma-aseiden, niiden osien ja patruunoiden hankkiminen, hallussapito ja maahantuonti ovat luvanvaraisia toimia. Tämän vuoksi yksityishenkilön on jo ennen tilausta varmistettava, että hänellä on asianmukaiset luvat kyseisten tuotteiden hankintaan ja maahantuontiin. Lisäksi on tärkeää huomioida, että vaikka toisessa maassa tuotteen ostaminen saattaa olla sallittua ilman erityislupia, Suomen lainsäädäntö edellyttää lupia myös ulkomailta tilattaessa. Tulli valvoo ampuma-aseisiin liittyvien tuotteiden maahantuontia ja edellyttää, että tuojalla on esittää tarvittavat asiakirjat, kuten hankkimis- tai hallussapitolupa, tulliselvityksen yhteydessä. On myös syytä huomioida, että kaikki verkkokaupat eivät välttämättä edes toimita ampuma-aseiden osia tai patruunoita Suomeen johtuen

kansallisista tiukoista säädöksistä ja lupakäytännöistä. Näin ollen, ennen tilausta on suositeltavaa olla yhteydessä sekä myyjään että paikallisiin viranomaisiin varmistaakseen, että kaikki tarvittavat luvat ovat kunnossa ja että tilauksen tekeminen ja vastaanottaminen noudattavat voimassa olevaa lainsäädäntöä. (Tulli 2025, Rajoituskäsikirja)

6.2 Ampuma-aseen siirto

Ampuma-aseiden siirrolla tarkoitetaan toimintaa, jossa ase tai sen olennaiset osat siirretään Suomesta toiseen EU:n jäsenvaltioon tai toisesta jäsenvaltiosta Suomeen, ilman että ase välttämättä ylittää tullirajaa, Schengen-alueen rajoja. Siirto eroaa tuonnista ja viennistä siinä, että kyse on sisämarkkina-alueen sisäisestä liikkumisesta, jolloin tulli- ja veromenettelyt eivät pääsääntöisesti sovellu, mutta luvanvaraisuus ja valvonta säilyvät kuitenkin (Aal §88).

Siirtoon sovelletaan Euroopan ampuma-asedirektiiviä ja kansallista ampuma-aselakia. Siirron edellytyksenä on siirtolupa, jonka myöntää poliisi, ja lisäksi vastaanottajavaltion viranomaisten on hyväksyttävä siirto. Poikkeuksena tästä on tilapäinen siirto, esimerkiksi metsästystä tai urheiluammuntaa varten, jos siirrolla on Euroopan ampuma-asepassiin perustuva hyväksyntä ja tarkoitus voidaan todentaa (EU 2021/555, artikla 12).

Ampuma-aseiden siirto edellyttää tarkkuutta myös sen vuoksi, että jäsenvaltioilla on oikeus kieltää tietyntyyppisten aseiden hallussapito alueellaan. Tällöin aseiden siirtäminen kyseiseen maahan ilman erillistä lupaa voi johtaa hallinnollisiin tai rikosoikeudellisiin seuraamuksiin kunkin maan lainsäädännön mukaan (EUR-Lex, 2021).

Pohjoismaissa annettu lupa ampuma-aseen tai sen osan hallussapidosta oikeuttaa tuomaan kyseisessä luvassa mainitun esineen myös Suomeen enintään kolmeksi kuukaudeksi edellyttäen, että kyseistä esinettä käytetään urheilu- tai metsästystapahtumaan. Tämän luvan kanssa ampuma-aseen voi myös siirtää takaisin Ruotsiin tai Tanskaan. (Aal §73). Muiden pohjoismaiden osalta tulee tarkastaa vielä menettely.

6.2.1 Tilapäinen siirto

Tilapäisellä siirrolla tarkoitetaan ampuma-aseen tai sen olennaisten osien kuljettamista toiseen valtioon määräajaksi siten, että aseiden hallussapito säilyy alkuperäisellä omistajalla eikä ase jää pysyvästi kohdemaahan. Yksityishenkilön kohdalla tilapäinen siirto liittyy tyypillisesti metsästyksen, urheiluammuntaan tai historiallisten tapahtumien uudelleenlavastukseen osallistumiseen, eli jonkinlaiseen, lyhytkestoiseen, tapahtumaan osallistumiseen (EU 2021/555, artikla 12; Tulli 2025 Rajoituskäsikirja).

Tilapäisen siirron sallittavuus riippuu siirron kohteena olevasta maasta. EU:n sisällä siirto helpottuu huomattavasti, jos henkilöllä on voimassa oleva Euroopan ampuma-asepassi ja hän pystyy

todistamaan siirron tarkoituksen esimerkiksi luotettavalla kutsulla tai kilpailuun osallistumisella. Tällöin erillistä siirtolupaa ei välttämättä tarvita, mikäli ase kuuluu C-luokkaan tai siirto tapahtuu tilapäisesti (EU 2021/555, artikla 12). Joissain tapauksissa kohdemaassa saatetaan silti edellyttää ennakkoilmoitusta tai lupaa riippuen kyseisen maan kansallisesta lainsäädännöstä, joka tulee tarkastaakin etukäteen.

EU:n ulkopuolelle suuntautuviissa tilapäisissä siirroissa, kuten metsästys- tai urheilumatkoilla, yksityishenkilön on usein esitettävä ase ja siihen liittyvät asiakirjat tulliviranomaisille sekä Suomen rajalla että kohdemaassa. Tällöin siirtoon ei yleensä tarvita Ulkoministeriön vientilupaa, mutta aseiden kuljetus ja hallussapito edellyttävät, että matkustaja noudattaa molempien maiden ase- ja tullilainsäädäntöä (Tulli 2025 Rajoituskäsikirja; Ulkoministeriö 2025). Eli vähintään Suomessa pitää asiakirjojen olla kunnossa sekä myös kohdemaassa on noudettava lainsäädäntöä, joka noudattaminen onkin yksityishenkilön omalla vastuulla.

Tilapäiseen siirtoon liittyvä lupaprosessi on kevyempi kuin pysyvän siirron tai viennin, mutta yksityishenkilön on aina varmistettava itse ennen matkaa, että hänellä on tarvittavat asiakirjat ja että vastaanottava maa sallii kyseisen aseiden tuonnin myös tilapäisesti. Euroopan ampuma-asepassi toimii tällaisessa tilanteessa keskeisenä asiakirjana, joka todentaa aseiden laillisen hallussapidon ja sen käyttötarkoituksen.

6.2.2 Paluu Suomeen oman ampuma-aseen kanssa

Kun yksityishenkilö palaa Suomeen ulkomaanmatkalta, esimerkiksi metsästys- tai ampuma-urheilumatkalta, mukanaan oma, Suomessa rekisteröity ampuma-ase, ei kyseessä ole varsinainen tuonti, vaan tilapäisesti ulkomailla ollut esineen palautus. Tästä huolimatta on tärkeää noudattaa tiettyjä määräyksiä ja käytäntöjä. Paluutilanteessa henkilön on pystyttävä osoittamaan, että ase on hänen omistuksessaan ja Suomessa rekisteröity – tämä voidaan todentaa esimerkiksi esittämällä hallussapitolupa tai Euroopan ampuma-asepassi (Poliisi, 2024 Ampuma-aseiden liikuttelu eri maiden välillä; Tulli 2025, Rajoituskäsikirja).

Ase ja mahdolliset mukana tuodut patruunat on ilmoitettava tullille saapumisen yhteydessä, vaikka niitä ei tullata verotuksellisesti. Ase tulee kuljettaa turvallisesti: lataamattomana, lukittuna ja erillään patruunoista (Tulli 2025, Rajoituskäsikirja). Jos aseeseen on tehty muutoksia ulkomailla, kuten vaihdettu piippu tai lisätty äänenvaimennin, kyseinen osa saatetaan katsoa uudeksi esineeksi, jolloin sen tuontiin sovelletaan ampuma-aselain mukaisia tuontilupavaatimuksia (Aal 1/1998). Vastaavasti, jos mukana tuodaan EU:n ulkopuolelta suuri määrä patruunoita, on tärkeää varmistaa, ettei ylitetä sallittuja määriä ja että patruunat vastaavat hallussa pidettävää asetta (Tulli 2025, Rajoituskäsikirja).

Virheellinen menettely – esimerkiksi ilmoittamatta jättäminen, puutteelliset luvat tai väärän esineen tuonti – voi johtaa hallinnollisiin seuraamuksiin, esineiden takavarikointiin tai

rikosoikeudelliseen vastuuseen ampuma-aserikoksena. Siksi on suositeltavaa, että yksityishenkilö ennakkoon tarkistaa lupatilanteensa sekä tarvittaessa on yhteydessä Tulliin tai poliisiin paaluunsa suunnittelun yhteydessä (Poliisi 2025, Ampuma-aseiden liikuttelu eri maiden välillä).

7 Uutisointia aiheesta

YLE Uutiset kertoi toukokuussa 2024 Suomessa olevan noin 1,5 miljoonaa luvallista asetta ja uusia ampuma-aselupia myönnettiin vuonna 2023 yhteensä melkein 61000 kappaletta. Pohjois- ja Itä-Suomessa lupahakemusten määrä oli laskussa vuonna 2023, kun muualla maassa ne olivat nousussa. Näistä noin 1,5 miljoonasta ampuma-aseesta, noin miljoona on pitkäpiippuisia haulikoita tai kivääreitä, käsiaseita näistä oli noin 258000 kappaletta. YLE:n uutisoimat tilastot perustuvat Poliisihallituksen ilmoittamiin tilastoihin.

Vaikka yksityishenkilöiden aseiden tuontia ja siirtoa koskevat tarkat tilastot ovat niukkoja, tarjoaa Euroopan unionin tilastoviranomainen Eurostat laajempaa tietoa aseiden kaupasta EU:n tasolla. Vuonna 2020 EU:n jäsenvaltioiden aseiden vienti oli arvoltaan noin 1,342 miljardia euroa, kun taas tuonnin arvo oli noin 462 miljoonaa euroa. Nämä luvut kattavat pääosin kaupallista ja teollista asevientä ja -tuontia, mutta antavat silti osviittaa aseiden liikkuvuudesta EU:n alueella (Euroopan komissio 2022).

Lisäksi Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun raportissa (2023) todetaan, että nykyinen EU:n sääntely ei takaa kattavaa tilastotietoa ampuma-aseiden liikkeistä unionin sisällä. Tämä koskee erityisesti yksityishenkilöiden välistä kaupankäyntiä ja siirtoja, joissa jäsenvaltioiden erilaiset käytännöt ja järjestelmät vaikuttavat tilastoinnin kattavuuteen ja vertailtavuuteen (European Parliamentary Research Service 2023).

8 Oikeuskäytäntöä

8.1 Korkein oikeus

Korkeimman oikeuden ratkaisussa KKO 2023:67 oli kyse yksityishenkilön tuomasta tehokkaasta ilma-aseesta, joka katsottiin luvanvaraiseksi ampuma-aseeksi. Tapauksessa henkilö oli tilannut tehokkaan ilma-aseen ulkomaisesta verkkokaupasta ilman tuontilupaa. Ase saapui Suomeen tullin kautta, ja poliisi takavarikoi sen puuttuvan luvan vuoksi. Korkein oikeus totesi, että vaikka henkilö ei ollut tietoisesti pyrkinyt rikkomaan lakia, hän oli syyllistynyt ampuma-aserikokseen, koska aseiden tuonti ilman lupaa oli lainvastainen. Oikeus totesi, että yksityishenkilön on aina tarkistettava aseiden luokitus ja luvanvaraisuus ennen tuontia, riippumatta siitä, millainen ase on myyjän ilmoituksen mukaan (KKO 2023:67).

Tapaus osoittaa, että myös ei-tavanomaiset aseet, kuten tehokkaat ilma-aseet, voivat kuulua ampuma-aselain soveltamisalaan. Yksityishenkilön vastuulla on selvittää aseiden tekniset ominaisuudet ja lupavaatimukset ennen hankintaa tai tuontia Suomeen.

8.2 Korkein hallinto-oikeus

Korkein hallinto-oikeus käsitteli tapauksessa KHO 2021:173 tilannetta, jossa yksityishenkilö oli hakenut lupaa ampuma-aseen siirtämiseksi toisesta EU-maasta Suomeen. Poliisilaitos oli hylännyt ennakkosuostumuksen vedoten siihen, että aseelle ei ollut olemassa perusteltua käyttötarkoitusta eikä se täyttänyt lupaharkinnan edellytyksiä. Hallinto-oikeus oli kumonnut päätöksen, mutta Korkein hallinto-oikeus palautti sen takaisin voimaan katsoen, että poliisilla on oikeus harkita lupahakemuksen edellytyksiä ja turvallisuutta kokonaisuutena (KHO 2021:173).

Päätöksestä käy ilmi, että siirtoon tarvittava ennakkosuostumus ei ole automaatio, vaan sen saaminen perustuu viranomaisen tapauskohtaiseen harkintaan sekä tehtyihin hakemuksiin. Yksityishenkilön on esitettävä riittävät perusteet aseiden siirrolle ja sen käyttötarkoitukselle Suomessa, jotta se saisi viranomaishyväksynnän. Kyseinen oikeuden päätös korosti poliisin toimivaltaa siirtolupien myöntämisessä ja vahvisti viranomaisluvan sekä -prosessien keskeistä roolia EU:n sisäisissä aseiden siirroissa.

8.3 Euroopan unionin tuomioistuin

Euroopan unionin tuomioistuimen tapaus C-482/17 toimii vielä korkeatasoisempana sekä keskeisenä oikeustapauksena, joka liittyy yksityishenkilöiden ampuma-aseiden hallussapidon ja hankinnan EU-tasoiseen sääntelyyn. Kyseisessä tapauksessa Tšekki nosti kanteen Euroopan parlamenttia vastaan väittäen, että aikanaan uusi asedirektiivi EU 2017/853 olisi ylittänyt EU:n toimivallan ja loukkaisi jäsenvaltioiden oikeutta itse säätää kansallisesti aseiden hallussapidosta. Tšekki katsoi direktiivin olevan suhteeton ja tarpeettomasti rajoittava kansalaisten oikeuksia kohtaan, erityisesti koskien direktiivin tiukennuksia puoliautomaattiaseiden osalta.

Euroopan unionin tuomioistuin hylkäsi kanteen 3.12.2019 antamassaan tuomiossa ja totesi, että direktiivin tavoitteet – sisämarkkinoiden toimivuuden parantaminen ja yleisen turvallisuuden lisääminen – oikeuttivat sääntelyn kiristämisen. Tuomioistuin katsoi, että direktiivillä ei loukattu jäsenvaltioiden toimivaltaa, vaan se kuului EU:n toimivallan piiriin sisämarkkinoiden yhtenäistämisen kautta (C-482/17). Tapaus korostaa, että yksityishenkilöiden aseiden omistusoikeuteen kohdistuva sääntely voi perustua laajempaan eurooppalaiseen turvallisuuspoliittiseen

kontekstiin, jossa jäsenvaltioiden intressit ja EU:n yhteiset tavoitteet joutuvat toisinaan ristiriitaan ja EU-tasoisien sääntelyä noudatettavan jäsenvaltioiden omissa lainsäädännöissä.

9 Lopullinen produkti

Tämän opinnäytetyön lopullisena tuotoksena on yksityishenkilöille suunnattu yhdelle A4-kokoiselle asiakirjalle tiivistetty opas, joka kokoaa yhteen keskeiset tiedot ampuma-aseiden, niiden osien ja patruunoiden tuonnista ja siirrosta Suomen rajojen yli. Oppaan tavoitteena oli tarjota helposti ymmärrettävissä oleva kokonaisuus, joka tukee lainmukaista ja turvallista toimintaa kansainvälisissä ampuma-aseasioissa sekä ohjaa opasta käyttävää henkilöä oikean tiedon lähteille sekä huolehtimaan toimiensa lainmukaisuudesta.

Oppaassa on selkeät ja ytimekkäät ohjeet siitä, mitä yksityishenkilön tulee huomioida eri tilanteissa toimiessaan ampuma-aseiden kanssa maiden rajojen yli sekä EU:n sisällä että kolmansien maiden osalta. Oppaan suunnittelussa otettiin huomioon erityisesti kohderyhmän eli yksityishenkilöiden keskeisimmät tiedontarpeet, jotka liittyvät tilanteisiin kuten aseiden ostoon ulkomailla tai metsästys- tai kilpailumatkoihin. Yhden A4-arkin mittaisen oppaan muotoilu helpottaa sen tulostamista tai jakamista tarvittaessa. Lopullisena tuotoksena opas on tämän opinnäytetyön liite 1.

Opas perustuu tässä opinnäytetyössä läpikäytävään teoreettiseen viitekehykseen, jonka sisältö on tiivistetty helppolukuiseen ja selkeään muotoon. Tavoitteena oli, että opas olisi sellaisenaan käyttökelpoinen yksityishenkilöille ilman, että heidän tarvitsee perehtyä itse laajaan säädöspohjaan ensin tai erillisiin ohjeistuksiin. Kuitenkin oppaassa on painotettu henkilön omaa vastuuta tässä prosessissa esimerkiksi varmistuminen ajankohtainen lainsäädännöstä. Opas on tiivistetty A4-kokoiseksi samaisesta syystä, eli että se oli helppolukuinen ja toimisi pohjana yksityishenkilölle hänen hakiessaan tarkempaa tietoa omaan asiaansa liittyen. Oppaan suunnittelussa on keskitytty täysin sisältöön graafisen suunnittelun sijaan sen tarkoituksenmukaisuuden vuoksi. Tarkoituksena oppaalla olisi siis pohjana, josta sen loppukäyttäjät jatkaa asiansa selvittämistä itse. Lisätietoja loppukäyttäjät voi etsiä lukemalla ensin tämän opinnäytetyön tietoperustan ja sen jälkeen itse selvittää virallisista lähteistä, joita tuotu esille tässä opinnäytetyössä, kuinka alkaa edistämään omaa ampuma-aseen tuonti- tai siirtoprosessiaan.

10 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää ampuma-aseiden tuontiin sekä siirtoon liittyvää lainsäädäntöä sekä viranomaistoimintaa yksityishenkilön näkökulmasta. Työssä on käsitelty kansallista ja EU-tasoisia lainsäädäntöä sekä tarkasteltu aseiden siirtoa myös kolmansiiin maihin. Myös erinäisiä määritelmiä on opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä runsaasti. Lisäksi esille nostettiin viranomaisten, kuten poliisin, Tullin ja Ulkoministeriön, keskeisiä rooleja prosessissa. Työstä käy ilmi, että sääntely on monitasoisista ja osin hajanaista, mikä voi aiheuttaa epäselvyyksiä yksittäiselle kansalaiselle, joka toimii aseiden laillisen liikkuvuuden parissa.

Keskeinen havaintona opinnäytetyöprosessin aikana oli, että ampuma-aseiden siirtoa EU-alueen sisällä on helpottanut Euroopan ampuma-asepassi, mutta samalla jäsenvaltioiden erilaiset tulokinnat ja kansalliset rajoitukset voivat edelleen aiheuttaa haasteita käytännössä. Kolmansien maiden osalta taas nousee esiin eri maiden lupabyrokratia, joka voi olla ja onkin kullakin maalla omanlaisensa. Näin ollen ei olekaan mielekäästä käydä kaikkia maita läpi, vaan oppaan mahdollisen loppukäyttäjän vastuulle jää itse tutustua kohdemaansa lainsäädäntöön sekä edellytyksiin ampuma-aseita tuotaessa maahan. Tässä toki helpottavana tekijänä on yleinen tietoisuus ampuma-aseisiin liittyvästä sääntelystä alasta kiinnostuneilla henkilöillä.

Eri oikeusasteiden päätökset ampuma-aseiden liikkutuksesta maiden rajojen yli vahvistavat entistään viranomaisten roolia sekä heidän prosessejaan tämänkaltaisissa tapauksissa. Nämä päätökset myös sitovat usein hieman korkealentoista sekä vaikeaselkoista lakitekstiä käytännön toimintaan. Keskeisenä antina näistä on myös se, että Poliisilla on Suomessa harkintavaraa ampuma-aseasioissa eikä kaikkea tai kaikkia voida asettaa yhteen muottiin. Tuomiot myös havainnollistavat, kuinka oikeuskäytäntö ohjaa yksittäisiä ratkaisuja ja sen myötä viranomaisten toimintaa jatkossakin. Myös uutisointi ampuma-aseiden yleisyydestä Suomessa sekä Euroopassa ajankohtaisesti tekee työstä ajankohtaisen maailmantilanteen ollessa hyvinkin epävarma tämän työn tekohetkellä. Kiinnostus suomalaisilla on todennäköisesti lisääntynyt ampuma-aseisiin ja sitä myötä mahdollisesti näiden hankkimiseen myös ulkomailta.

Opinnäytetyön tekeminen tästä aiheesta vahvisti omaa osaamistani ampuma-aseita koskevasta sääntelystä, sillä omaa kokemusta ennen tätä työtä ei juuri alasta löytynyt. Keskeisenä seikkana mielestäni tämä työ opetti sen, että kaikkea harva tietää ampuma-aseiden sääntelystä ja vaikka tietäisikin niin, on erittäin tärkeä aika ajoin tarkistaa onko lainsäädäntöön tullut muutoksia sekä muutoinkin ajan tasalla. Tarkkaan säädeltynä alana sekä viranomaisten että kansalaisten täytyy olla aina tietoisia mihin toiminta perustuu, eritoten viranomaisella vastuu on päätöksiä tehdessään sekä kansalaisella sitten toimiessaan. Sanktiot voivat olla Rikoslain mukaisesti melkoisia-kin mikäli virheitä sattuu, nimikkeinä ampuma-aserikos esimerkiksi on jo merkittävä.

Arvioitaessa tämän opinnäytetyön luotettavuutta keskeisenä huomiona on koko aihepiirin käytännössä perustuvan lainsäädäntöön sekä viranomaisten eri prosesseihin, jotka taas osaltaan perustuvat aina lainsäädäntöön. Työn lähteiden ollessa käytännössä täysin oikeuskäytäntöä, lakipykälää sekä viranomaisohjeita voidaan työn tietoperustaa pitää luotettavana. Riskinä kuitenkin on lainsäädännön kehittyminen sekä erilaiset tulkinnat lainsäädännöstä, joita on kuitenkin minimoitu pitämällä huolta läpi työn, että mahdollinen oppaan loppukäyttäjä on itse vastuussa aina tarkistaa käyttävänsä ajantasaista lainsäädäntöä pohjana siirtäessään ampuma-aseita yli maiden rajojen. Myöskään lopullisena produktina syntyvää opasta ei voida pitää virallisena Poliisihallituksen oppaana, koska työtä ei ole tilattu aiheesta. Koska kyseessä on Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö sitä voidaan kuitenkin erehtyä pitämään virallisena oppaana.

Jatkotutkimuksen kannalta voisi olla hyödyllistä tarkastella esimerkiksi sitä, miten kuinka paljon ampuma-aseita liikkuu eri maiden välillä sekä mikä on laillisten sekä laittomien ampuma-aseiden suhde. Tämä vaatii tarkempaa tilastoihin perustuvaa tutkimustyötä, mutta se voisi tuoda merkittäviä kehitysideoita viranomaisille mihin panostaa rajallisia resurssejaan ampuma-aseisiin liittyen.

11 Lähteet

Ampuma-aseasetus 145/1998. Viitattu 17.4.2025. <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/1998/145/ajantasa/2020-02-28/fin>

EU:C:2019:1035. C-482/17. Viitattu 17.2.2025. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:62017CJ0482>

EU 2021/555. Viitattu 26.1.2025. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2021/555/oj/eng>

EUR-Lex. 23.9.2021. Aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonta. Viitattu 26.1.2025. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=legisum:4519680>

KHO 2021:173. Viitattu 17.2.2025. <https://www.kho.fi/fi/index/paatokset/ennakkopaatokset/1638354097909.html>

KKO 2023:67. Viitattu 17.2.2025. <https://korkeinoikeus.fi/fi/index/ennakkopaatokset/kko202367.html>

Euroopan komissio. 2021. Report from the Commission on the implementation of Directive 91/477/EEC on control of the acquisition and possession of weapons. COM(2021) 647 final. Viitattu 10.4.2025. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0647>

Euroopan komissio. 2023. Revision of EU rules on import, export and transit measures for firearms. Viitattu 26.1.2025. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/745669/EPRS_BRI\(2023\)745669_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/745669/EPRS_BRI(2023)745669_EN.pdf)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2021/555/EU, annettu 24.3.2021, siviilikäyttöön tarkoitettujen ampuma-aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta. Viitattu 10.4.2025. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32021L0555>

POL-2021-79077. Poliisihallituksen ohje 4.7.2022. Ampuma-aselupakäytäntöjen yhtenäistämisen. Viitattu 10.2.2025. <https://poliisi.fi/ampuma-aselupakaytantojen-yhtenaistaminen>

Poliisi. 2025. Ampuma-aseluvan hakeminen. Viitattu 26.1.2025. <https://poliisi.fi/aseluvan-hakeminen>

Poliisi. 2025. Ampuma-aseiden säilytysohje. Viitattu 26.1.2025. <https://poliisi.fi/ampuma-aseiden-sailytys>

Poliisi. 2025. Ampuma-aseiden liikuttelu eri maiden välillä. Viitattu 26.1.2025. <https://poliisi.fi/ase-mukaan-ulkomaille>

Sisäministeriö. 2025. Lainsäädäntöhanke ampuma-aselain muuttamiseksi, SM021:00/2024. Viitattu 10.2.2025. <https://intermin.fi/hankkeet/hankesivu?tunnus=SM021:00/2024>

Tulli. 21.11.2020. Ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat ja erityisen vaaralliset ammuksiset – aseiden luvanvaraiset osat. Rajoituskäsikirja. Viitattu 10.2.2025. <https://tulli.fi/rajoitukset/rajoituskasikirja>

Tulli. 14.2.2023. Ampuma-aseet, aseenosat, patruunat ja erityisen vaaralliset ammuksiset. Rajoituskäsikirja. Viitattu 10.2.2025. <https://tulli.fi/rajoitukset/rajoituskasikirja>

Ulkoministeriö. 2025. Vientivalvonta. Viitattu 26.1.2025. <https://um.fi/vientivalvontaan-liittyvat-palvelut-ja-ohjeet>

Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki. Tammi.

Vuorinen, T. (2014). Strategiakirja: 20 työkalua. Helsinki. Talentum.

YLE Uutiset. 4.5.2024. Lappi on täynnä aseita: jos ne jaettaisiin tasan, joka toisella olisi ase - katso oman maakuntasi luvut. Viitattu 12.2.2025. <https://yle.fi/a/74-20086728>

12 Liitteet

Liite 1: Opas yksityishenkilölle ampuma-aseiden tuontiin ja siirtoon

Liite 2: SWOT-taulukko

<p style="text-align: center;">Vahvuudet (S)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yksityishenkilöillä on mahdollisuus hankkia aseita laillisesti eri maista - Aseiden lyhytaikaiset siirrot ovat mahdollisia lupien kanssa, kustannukset saattavat laskea sekä mahdollisuus käyttää omaa ampuma-asetta tarkoituksenmukaisesti myös ulkomailla - EU:n sisäinen yhteistyö (mm. yhteiset tiedonsiirtojärjestelmät) - Mahdollisuus konsultoida viranomaisia etukäteen - Perustuu lainsäädäntöön, joka julkisesti saatavilla kaikille - Aihealueesta kiinnostuneet ovat myös usein melko hyvin tietoisia lainsäädännöstä sekä eri luvista	<p style="text-align: center;">Heikkoudet (W)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monimutkainen ja vaihteleva lainsäädäntö eri maissa - Lupa- ja viranomaisprosessit voivat olla hitaita ja vaikeaselkoisia - Käytännöt maiden välillä voi vaihdella suuresti-kin huolimatta EU-tasoisesti säätelystä - Lakitekniset seikat ja näiden ymmärtäminen käytännössä voi asettaa haasteita - Tiedon ajantasaisuus
<p style="text-align: center;">Mahdollisuudet (O)</p> <ul style="list-style-type: none"> - EU- ja Schengen-alueen sääntelyn yhtenäistäminen voi helpottaa prosesseja - Tiedonsaannin helpottuminen viranomaisten verkkosivujen, oppaiden ja aktiivisen viestinnän ansiosta - Yhteistyö ampuma-aseharrastajien välillä sekä usein laaja tietämys aihe-alueesta - Digitaaliset lupajärjestelmät kehittyvät jatkuvasti ja vähentävät tarvetta asioida henkilökohtaisesti viranomaisen kanssa	<p style="text-align: center;">Uhat (T)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rikosoikeudelliset seuraamukset tahallisten tai tahattomien virheiden johdosta prosessin aikana - Ampuma-aseet kiinnostavat aina rikollisia tahoja ja näiden liikuttelu rajojen yli voi lisätä riskejä rikolliselle toiminnalle - Poliittiset muutokset voivat kiristää lainsäädäntöä tai saada aikaan nopeitakin muutoksia - Kielimuuri ja byrokratia asioitaessa eri maiden viranomaisten välillä